

Vývojová stadia trestného činu

Přednáška 2.4.2013

Vývojová stadia

- Příprava k trestnému činu
- Pokus trestného činu
- Dokonání trestného činu

Obecné formy trestné činnosti –
§ 111 TrZ

Příprava k trestnému činu – § 20 TrZ

Jednání

- úmyslné
- směřující **nepřímo** k objektu individuálně určitého **zvláště závažného** zločinu
- spočívající ve vytváření podmínek pro jeho spáchání
- vyznačující se nedostatkem následku

Zvlášť závažný zločin

- § 14 odst. 3 TZ
 - úmyslné trestné činy s horní hranicí trestní sazby odnětí svobody nejméně 10 let
 - jestliže trestnost přípravy zákon stanoví u příslušného trestného činu (např. § 140 odst. 4, § 145 odst. 4...)

Formy přípravy

Demonstrativní výčet - § 20 odst. 1 TZ

- organizování trestného činu
- opatřování či přizpůsobování prostředků nebo nástrojů
- spolčení, srocení
- návod, pomoc
- jakékoli další vytváření podmínek

Pokus trestného činu - § 21 TrZ

Jednání

- úmyslné
- směřující **bezprostředně** k dokonání individuálně určitého trestného činu
- vyznačující se nedostatkem následku.

Bezprostřední směřování k dokonání

- Příklad, kdy pachatel započal s jednáním popsaným se skutkové podstatě, tedy začal naplňovat objektivní stránku trestného činu.

Bezprostřední směřování k dokonání

- Příklad, kdy pachatel sice nezapočal s jednáním popsaným ve skutkové podstatě, ale jeho jednání má bezprostřední význam pro dokonání
 - odstraňování poslední rozhodné překážky
 - jednání za situace, kdy mezi objektem TČ a možným následkem poslední rozhodná překážka není (čas. a místní spojitost s následkem).

Formy pokusu

- Pokus ukončený a neukončený
- Pokus kvalifikovaný a nekvalifikovaný
- Pokus způsobilý a nezpůsobilý

Nezpůsobilý pokus

- Pokus na nezpůsobilém předmětu útoku
- Pokus nezpůsobilými prostředky
- Nezpůsobilost absolutní a relativní
- Základem je pozitivní skutkový omyl příčetného pachatele, který mylně předpokládá způsobilost předmětu či prostředků
- Význam pro posouzení povahy a závažnosti pokusu.
- Upuštění od potrestání - § 46 odst. 3 TrZ – pachatel nerozpoznal, že příprava či pokus nemohou vést k dokonání

Příprava a pokus - odlišení

- Intenzita jednání
 - příprava – vytváření podmínek
 - pokus – bezprostřední směřování k dok.
- Obsah úmyslu
 - příprava – nezahrnuje všechny okolnosti
 - pokus – je zaměřen na dokonání
- Intenzita zaměření vůči objektu
 - příprava – ohrožuje objekt nepřímo, vzdáleně
 - pokus - ohrožuje objekt přímo

Dokonání a dokončení trestného činu

- Dokonání = naplnění všech znaků skutkové postaty trestného činu.
- Dokončení = realizace pachatelovy představy o cíli trestného činu – např. loupež je dokonána užitím násilí, ukončena zmocněním se cizí věci.

Posuzování trestnosti přípravy a pokusu

- Příprava i pokus jsou trestné podle trestní sazby stanovené za trestný čin, k němuž směřovaly – *pokud zákon nestanoví něco jiného.*
- Skutečnost, že jde o přípravu a pokus se zohlední při ukládání trestu.

Konzumpce a subsidiarita

- vztah mezi vývojovými stadii
- stadium bližší dokonání konzumuje stadium vzdálenější

Delikty předčasně dokonané

- Jednání, která jsou fakticky přípravou či pokusem jsou de iure považována za dokonany trestný čin.
- § 316 TrZ – vyzvědačství: m.j. *kdo sbírá údaje obsahující utajovanou informaci s cílem vyzradit ji cizí mocí....*
- § 93 TZ – teror: *kdo v úmyslu poškodit ústavní zřízení jiného úmyslně usmrtí nebo se o to pokusí....*